

Kontrastenes kroppsspråk

billedkunst

SVERRE BJERTNÆS

M.F.L.

Unge Kunstneres Samfund

HEIDI WEXELSEN

GOKSØYR

Oslo Kunstforening

- Sverre Bjertnæs gir nytt liv til gruppeportrettets gamle sjanger.

KOLLEKTIV OG KAMUFLASJE: Modellene på Bjertnæs' monumentale maleri er avmålte, men signaliserer likevel mer gjennom kroppsspråket enn den Warhol-inspirerte kamuflasjen bak dem skulle tilsi.

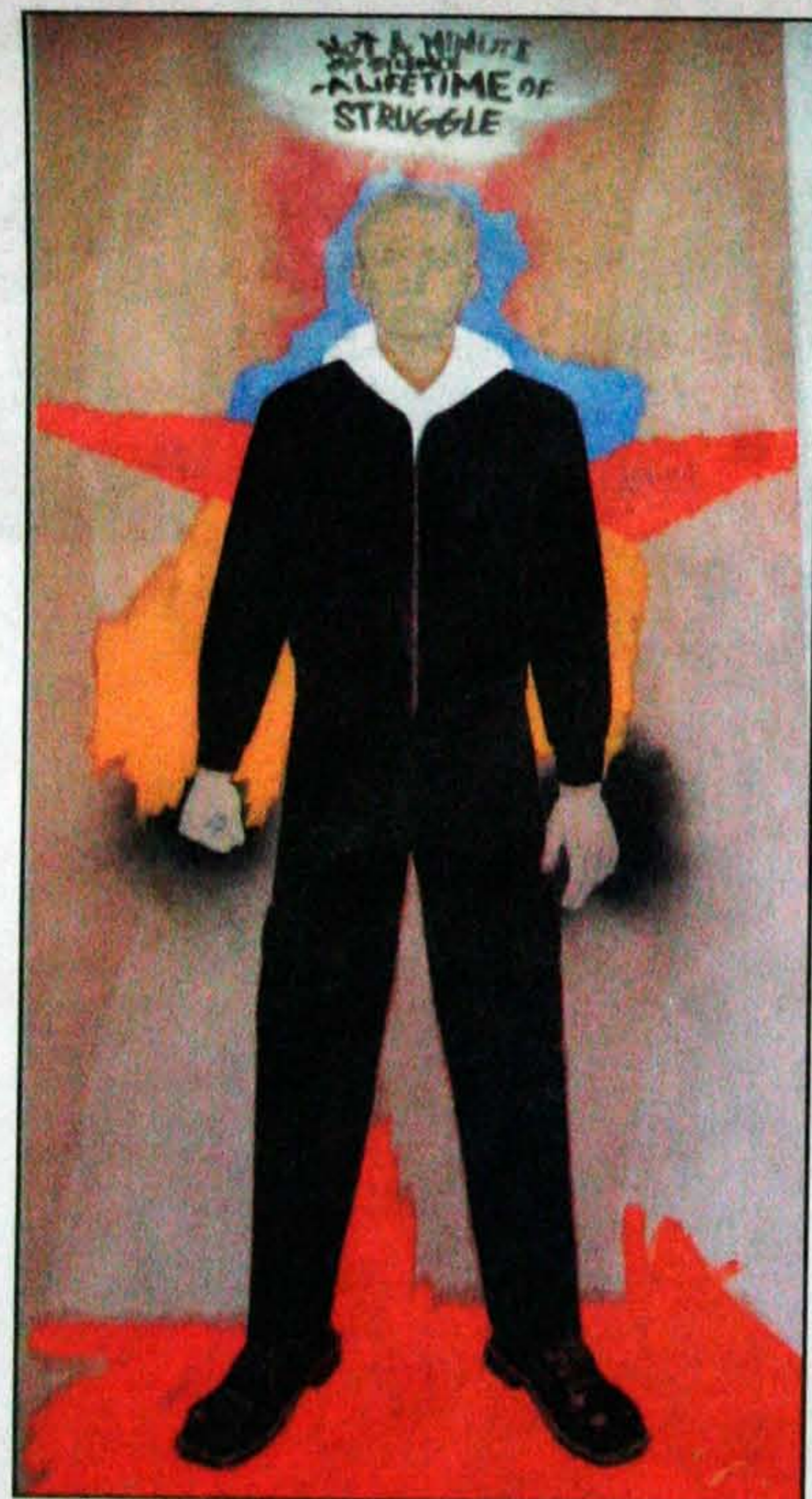
Foto: HARALD FLOR

Kroppsspråket i den yngre samtidskunsten går sjelden «omveien» via maleriet, og en sjanger som det malte gruppeportrettet venter man i alle fall ikke å finne på veggene i Unge Kunstneres Samfund i Oslo.

Likevel er det denne tradisjonen Sverre Bjertnæs knytter an til, med å portrettere ikke mindre enn ti personer på et kjempeleirret som fyller fondveggen i det største utstillingsrommet. Bjertnæs har sin bakgrunn fra stilromantikken i dens særegne norske tapning, men hans maleri og persongalleri befinner seg nå fjernt fra kitschbastionens repertoar. Det begynte med bilder av barn som lekte døde i liggende, «voksne» positurer og dempete farger for et par år siden, og tok en ny og ambisiøs retning i et monumentalt maleri av åtte stående ungjenter på utstillingen «Schpaa».

Miks og minespill

I likhet med den feminine oktetten er de ti ungguttene på maleriet i UKS som hentet ut av dagens norske forstads- eller gatebilde, der innslaget av etnisk miks og forskjellige kroppslengder utliknes i samme avmålte minespill og posete langbukser like langt ned på hoftene. Den egalitære karakteren forteller om gjengen som fellesnevner, og ikke at de portretterte har betalt like mye for å få representere likeverdigheten

HEROISK MODELL: Maleriet av anarkisten Carlo Giuliani minner om den sosialistiske realisms helter.

ten innenfor korpset eller lauret – slik regelen var på 1600-tallets hollandske gruppeportretter før Rembrandt skapte uro i rekken med sitt omstridte «Nattevakten».

Bjertnæs har gitt de barbeinte modellene en talende bak-

grunn: et kamuflasjemønster som både knytter an til Andy Warhols seine selvportretter og Hennes & Mauritz-moten av langt nyere dato. Warhol framsto jo som «bare overflate» i sine silketrykk, og kurator Anders Eiebakke har nok rett når

han hevder at «du får aldri ta del i tankene deres» om modellene på Bjertnæs' bilde.

De eksponerer ingen posisjon med prestisje i samfunnet, slik Nederlands øvre sjikt i det 17. århundre lot det skinn gjennom i kostymering og

UNDERVANNSSYNER: Heidi Wexelsen Goksøyr modeller agerer uanstrengt under vann.

kroppsspråk på den tidas kollektive kontrafeier.

Heltepositur

Likevel signaliserer Bjertnæs' unggutter individuelt og som gruppe at deres arena er en annen enn kunstscenen med sine koder, og det skyldes selvsagt malerens lydhørhet og respekt for sine modeller. Derfor engasjerer møtet med dem langt mer enn det anonymt utførte portrettet av anarkisten Carlo Giuliani, som ble offer for Berlusconi politibøller under demonstrasjonene i Genova.

Den heroiserte skikkelsen med sin patetiske parole innskrevet i sølvskimrende glorie, framstår mer som den sosialistiske realisms heltefigur enn i pakt med anarkismens egalitære menneskeideal.

Det befinner seg nærmere i Bjertnæs' bilde.

Politiske referanser spiller neppe inn når Heidi Wexelsen Goksøyr fotograferer sine modeller under vann, men utstillingen med fotografier og transparenter i Oslo Kunstforening formidler følelsen av frihet på en forførende måte. Vanskene med å realisere et slikt submarrint iscenesatt prosjekt synes fullstendig fordampet i de ferdige resultatene, der kroppsspråket med sine dykk, synkroner stup og vandringer på sandbunn er som lekende elementer i en lystens koreografi.

Wexelsens våte verden er stemt i en fargetone som fremmedgjør scenene fra Middelhavets asurblå, og billedtemperaturen blir bearbeidet til syner som frigjør seg fra badeferiens tilmålte tid.

Harald Flor

harald.flor@dagbladet.no